

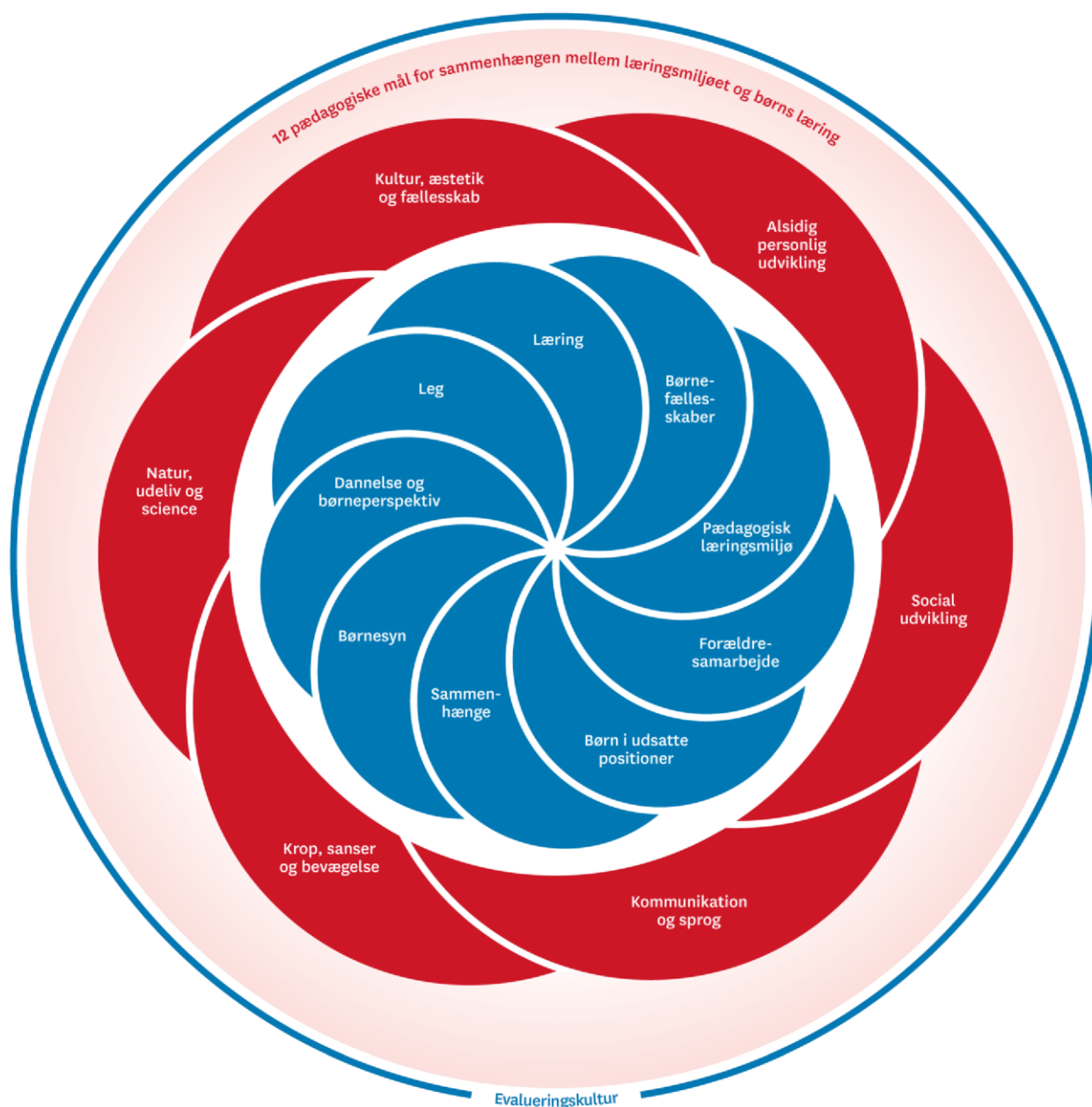
Pædagogisk læreplan for Klynge C i VVK - Institutionen 2026

Evalueret primo 2026 af leder og PUS

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende

pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er

udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen

løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Klynge VVK C er en 0 – 6 års klynge, der på nuværende tidspunkt består af 8 enheder, 1600 børn, 350 medarbejdere og et ledelsesteam på 11 ledere. Enhederne er **trylleskoven**, Børnekompasset, Regnbuen, Isbjørnen, Nabohuset, Børnehuset Fengersvej, Valby Vuggestue og Æblekassen. Vi forventer at åbne en ny enhed i løbet af 2020, den nye enhed skal hedde Mosteriet.

Vi har valgt at udarbejde Den styrkede pædagogiske læreplan i to trin:

1. trin er et ledelsesmæssigt niveau, hvor ledelsesteamet har beskrevet det overordnede ledelsesperspektiv for, at vi i alle vores enheder har en rød tråd i arbejdet med de styrkede læreplaner.
2. trin er inddragelse af det pædagogiske personale, som skal arbejde lokalt med den styrkede pædagogiske læreplan og beskrive deres arbejde.

I VVK C er vores vision:

***VVK C er en sammenhængende og attraktiv klynge for børn, forældre og medarbejdere.
Alle arbejder aktivt med klyngens fælles definerede kerneopgave og faglige rum.
Vi når vores ønskede resultater gennem fleksible og professionelle arbejdsfællesskaber.***

Visionen er funderet i:

- Ét ledelsesteam med fælles ledelsesansvar.
- Alle medarbejdere arbejder som ét team.
- Systematisk brug af data på alle niveauer.
- Bæredygtig økonomi.
- Samarbejde med forældrene omkring barnet.
- Positive fortællinger omkring kerneopgaven.
- Sammenhængskraft på tværs i klyngen gennem faglige udvalg.

I klynge VVK C arbejder vi ud fra en række fælles pædagogiske afsæt for, hvordan vi understøtter børnenes udvikling og læring. Dette kan ses ved at alle enheder arbejder med opdeling af børn i små grupper - aktivitetsskemaer/ugeplaner – teamsamarbejde – værktøjerne fra Sammen om sproget projektet samt SMTTE-modellen.

I nedenstående materiale kan du læse om hvordan vi i klynge VVK C har besluttet at arbejde med følgende temaer: *Barnesyn*

Læringsmiljøer

Samarbejde med forældre om barnets læring

Kommunikation og sprog

Hvert tema er opdelt i flere afsnit. Det første afsnit er et kort uddrag fra lovteksten vedr. temaet. Dernæst er der et afsnit der beskriver hhv. klyngens fælles beslutninger og aftaler for det pædagogiske arbejde med temaet. Efterfølgende er der et afsnit der gennem praksiseksempler beskriver hvordan førnævnte kommer til udtryk på den enkelte enhed, samt en beskrivelse af hvilke tiltag enheden vil iværksætte for at udbrede de gode erfaringer til resten af dagen. Det er også i dette afsnit at enhederne har mulighed for at beskrive eventuelle særkender indenfor det pågældende tema.

Nedenfor har vi lavet en beskrivelse af hvordan ledelsesteamet arbejder med hhv. faglig ledelse, organisatorisk ledelse samt pædagogisk ledelse for at understøtte det pædagogiske arbejde med de styrkede læreplaner bedst muligt.

Faglig ledelse i VVK C:

VVK C's pædagogiske ledere sikrer at det pædagogiske personale skaber læringsmiljøer af høj kvalitet ved at deltage på relevante planlægnings- og refleksionsmøder hvor vi altid stiller de ovenstående spørgsmål i processen.

Derudover skal den pædagogiske leder udøve ledelse ud fra de to nedenstående punkter.

Den pædagogiske leder skal altid være garant for at Barnesynet bliver inddraget i samtlige beslutninger der bliver truffet på enhederne og i klyngen.

Dette gøres ved diverse mødefora, planlægning af dagligdagens aktiviteter, struktur og organisering. Ved at stille spørgsmål som "Når vi gør sådan – hvilken betydning har det så for barnet?" så fremmer vi refleksion over daglig praksis hos det pædagogiske personale.

Organisatorisk ledelse i VVK C:

- Den pædagogiske leder skal sætte rammer, der giver det pædagogiske personale mulighed for at planlægge, udføre og evaluere pædagogiske aktiviteter og rutiner.
- Den pædagogiske leder skal implementere en feedbackkultur ved at sætte det på dagsordenen i dagligdagen og på relevante møder.
- Den pædagogiske leder skal udvikle teamsamarbejdet i alle afdelinger.

Pædagogisk ledelse i VVK C:

- Den pædagogiske leder skal oversætte kompleksiteten i de styrkede læreplaner.
- Den pædagogiske leder skal gå forrest ift. at være nysgerrige samt guide og korrigere det pædagogiske personale i dagligdagen.
- Den pædagogiske leder skal være nærværende og helt tæt på kerneopgaven i hverdagen.
- Den pædagogiske leder skal sørge for relevant opkvalificering af den enkelte medarbejder. - Den pædagogiske leder skal skabe rammer der sikre at det pædagogiske personale kan koble deres faglige refleksioner til den konkrete praksis.

Trylleskoven:

Trylleskoven består af en hyggelig oase i et stille villakvarter. Vi er tæt på offentlig transport og har ZOO og Søndermarken i nabolaget.

Vores vuggestueafdeling består af 3 vuggestuegrupper, med deres egen legeplads, der har adgang fra hver af grupperummene. I børnehaven har vi 2 børnehavegrupper.

I alt rummer trylleskoven ca. 26 vuggestuebørn og 44 børnehavebørn.

Vi har flere forskellige faciliteter i Trylleskoven. Vores forholdsvist nybyggede alrum, som er centreret i hjertet af vores hus, bliver jævnligt benyttet som et pædagogisk læringsrum. Her er der masser af muligheder for motorisk udvikling, og rummet kan også bruges som et ekstra rum, når børnene deles op i mindre grupper i løbet af dagen. Vores skønne natur legeplads består af et stort skovområde og et mindre åbent område med spiseplads og sandkasse.

Vi arbejder i teams, på tværs af stuer både vuggestue og børnehave – altid med kerneopgaven og arbejdsfællesskabet i fokus.

Pædagogisk praksis

I Trylleskoven er vi særligt optaget af børneperspektivet. Vi tager udgangspunkt i vores kerneopgave, som klyngen og hver institutions TRIO (tillidsrepræsentant, arbejdsmiljørepræsentant og pædagogisk leder) i fællesskab har formuleret.

I midten ses den overordnede grundværdi og børnesyn, og de seks omkringliggende bobler, er de pædagogiske rum vi udfører kerneopgaven gennem. Vi har i Trylleskoven arbejdet målrettet med at definere de seks pædagogiske rum, så de afspejler vores hverdag. Hvordan dette udspiller sig, kan I læse gennem denne læreplan.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt

Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

Barnesyn

Dannelse og børneperspektiv

□ Leg

□ Læring

for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

□ Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere. **Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15**

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene? Barnesyn

I klynge VVK C arbejder vi ud fra det Barnesyn der i dagtilbudslovens §8, stk. 2 er beskrevet som følgende:

”Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes de første år.”

I forhold til en definition og beskrivelse af barnesynet, har vi bevidst valgt at undlade at lave en egen-fortolkning, men i stedet henviser vi til nedenstående, der er beskrevet i hæftet *Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 16*, dette er et uddrag af *Master for en styrket pædagogisk læreplan, 2016*.

”FN’s Børnekonventions fokus på barnets ret til leg og medbestemmelse står centralt i danske dagtilbud. Det betyder, at dagtilbuddene er forpligtede til at give børnene medbestemmelse og skabe læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i børnenes perspektiver, og hvor den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, som værner om børnenes initiativ, fantasi og virkelyst.

Børnesynet i danske dagtilbud tager udgangspunkt i, at det at være barn har en værdi i sig selv. Derfor værner danske dagtilbud om børns ret til at være børn, til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt tempo. I danske dagtilbud er der fokus på at drage omsorg for børnene og samtidigt stimulere og udfordre børnene for at understøtte deres trivsel, læring, udvikling og dannelse.

De danske dagtilbud skal være med til at understøtte det gode børneliv, forstået som et liv, hvor der er plads, tid og ro til at være barn, og hvor et nært og tillidsskabende pædagogisk personale giver barnet nærvær, omsorg og tryghed til at kunne lære at udvikle sig. Børn opfattes som kompetente og selvstændige, samtidigt med at børn har brug for omsorg, udfordringer, positive forventninger og tillid fra det pædagogiske personale.

Det pædagogiske personale og ledelsen må skabe organisatoriske rammer og et læringsmiljø, der muliggør, at børnene oplever nærhed, trivsel, læring, udvikling og anerkendende relationer. Børn ses som aktive medskabere af egen læring og udvikling i rammer, det pædagogiske personale er ansvarlige for. Børnenes bidrag er væsentlige og vigtige elementer i det pædagogiske arbejde – når der er tale om både planlagte aktiviteter, spontant opstået situationer, leg og rutinesituationer. Derfor er det vigtigt, at barnet føler sig set og forstået, og at barnet oplever, at det har en demokratisk stemme.

Legen og legene, nysgerrige tilgange er udgangspunktet for de processer, som barnet indgår i, og som det pædagogiske personale har ansvaret for at rammesætte. Læreplanen skal understøtte, at dette fokus fastholdes i det pædagogiske arbejde.”

Barnesynet i Trylleskoven

For at understøtte Trylleskovens barnesyn ser vi vigtigheden i at møde alle børn med et smil, vi bekræfter hvert enkelte barn ved at sige deres navn og sige godmorgen i børnehøjde. Dette har stor betydning for barnet og dets følelse af at tilhøre et fællesskab.

I Trylleskoven prioriterer vi at se differentieret på børnene, så det pædagogiske læringsmiljø kan tilrettelægges alt efter hvordan børnene trives og hvad de er optagede af.

Det pædagogiske personale vægter at følge og understøtte børnenes opmærksomhed og spor over hele dagen.

Dannelse og børneperspektiv

I dagtilbudslovens §8, stk. 2 står der følgende:

”Børn på fx 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.”

For at understøtte dette børneperspektiv har vi i klynge VVK C forpligtet hinanden på at sikre at alle børn har en stemme, både i forhold til planlægning samt evaluering af hverdagens rutiner. Barnet skal sikres en aktiv stemme i forhold til at ses som et ligeværdigt menneske. Derved forankres værdier og viden i barnets personlighed, som barnet tager med sig i sit videre liv.

Børneperspektivet skal medtænkes i planlægningen og udførslen af det daglige pædagogiske arbejde. Alle børn skal have en oplevelse af at have indflydelse på udformningen af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur.

Det pædagogiske personale i en børnehavegruppe, vil ofte bruge dialogen med børnene som redskab i planlægningen og evalueringen af eks. aktiviteter. I en vuggestuegruppe, hvor flere børn endnu ikke har verbalt sprog, vil det pædagogiske personale være mere afhængige af egne observationer af børnene. Ved at aflæse og følge børnenes reaktioner og adfærd, får det pædagogiske personale mulighed for at justerer vores pædagogiske praksis herefter.

Dannelse og børneperspektiv i Trylleskoven

Alle børn skal føle at de er en del af fællesskabet og alle skal føle sig, set, hørt og forstået. Børn oplever og sanser verden forskelligt, og deres personlige læringsstile er med til at fremme barnets, trivsel, udvikling og læring.

Trylleskoven arbejder med en læringskultur, hvor børnene selv er med skabere af deres dagligdag.

Det pædagogiske personale i vuggestuen og børnehaven oplever at børnene husker og glæder sig til hvad de skal lave den kommende uge. De er engagerede og kommer selv med ideer til processen. Det pædagogiske personale tilpasser emnerne til det overordnede pædagogiske tema.

Leg

I dagtilbudslovens §8, stk. 2 står der følgende:

"Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud."

Legen har en grundlæggende betydning for barnets personlige og sociale udvikling f.eks. er legen med til at fremme barnets fantasi, selvværd og identitet.

Det pædagogiske personale i vuggestuen og børnehaven skal kunne justere deres praksis således, at de både rammesætter legen så børnene har mulighed for at afprøve sig selv i nye situationer samt at de også giver plads og rum til at følge børnenes spontane lege. Det pædagogiske personale har ansvar for at støtte børnene i de legerelationer der spontant opstår.

Leg i Trylleskoven

I Trylleskoven støtter vi børnenes spontane lege og har fokus på at alt leg afføder læring. Vi er i vores pædagogiske arbejde bevidste om vores fysiske placering samt vores deltagelse i børnenes leg, om vi går foran, ved siden af eller bagved.

"En af pigerne fra stuen går ud på badeværelset og vasker hænder, to andre børn følger efter, vandet og spejlet er nu blevet til en leg hvor der pjaskes og griner"

Pædagogen går bagved og lader pigerne interagere med hinanden.

"En af børnene sætter koppen på hovedet under frokost, de andre børn følger trop"

Her har børnene en sjov leg, hvor pædagogen går ved siden af og bekræfter de alle har en kop på hovedet. *"Det er tid til eftermiddagsfrugt. I skovområdet leger 4 børn. De har bygget en tipi med lidt hjælp fra pædagogisk personale som støtter op med tæpper og reb. Nu diskuteres der hvem der skal holde øje med tipien mens de spiser frugt. Den voksne hører dette og siger de kan tage maden med ind i tipien. Det gør de og leger at de laver mad over bål."*

Her ses vigtigheden i ikke at blive afbrudt i legen. Derfor arbejder Trylleskoven med at overlappe dagens rutiner, så børnene ikke bliver afbrudt i deres leg eller fordybning. Vi ønsker ikke dagens rutiner skal være et opbrud i børnenes lege, men at rutinerne også skal være en legene læring. Vi har tilkøbt glasmontre således at børnenes leg kan beskyttes og fortsættes dagen efter (fx- LEGO)

Hertil fungerer disse også som udstillingsskabe til børnenes kreationer mm.

Læring

I dagtilbudslovens §8, stk. 2 står der følgende:

"Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret."

Alt giver næring til læring og denne erkendelse stiller krav til det pædagogiske personale om at sætte en tryk ramme hvor det enkelte barn har mulighed for at øve sig og blive understøttet i læringsprocessen.

Børns læring fremmes af at begå fejl. Vi mener derfor, at det er centralt, at børnene får tid til at øve sig og eksperimentere både i legen, rutiner, voksenstyrede aktiviteter samt de sociale relationer til børn og voksne. Herigennem får barnet nye erfaringer om sig selv og omverdenen og barnet oplever hvordan det langsomt tilegner sig nye kompetencer.

Før børn kan lære skal de være trygge i dels relationen, men også i den situation/læringsrum de befinder sig i.

Læring i trylleskoven

I Trylleskoven arbejder vi med at se vigtigheden i processen, tilgangen til aktiviteterne skal være legende og inkluderende for børneperspektivet. Aktiviteterne tager afsæt i der hvor det enkelte barn er. Det ikke produktet der er vigtigt, men det børnene bidrager med og oplever i processen. Vi prøver at følge barnets spor så vidt muligt. Vi arbejder ud fra årstiderne og inden vi overgår til en ny årstid – så inddrages børnenes input til aktiviteter og perspektiver.

"I storegruppen arbejder vi med de første danske kongers stamtræer, som skal føre til at arbejde med børnenes egne stamtræer. Men i snakken om de danske konger, kommer vi ind på Runestenene i Jellinge og om hvad runer er. Nu vil børnene vide hvordan deres navn ser ud i runer. Der er spekulationer blandt børnene, om hvorvidt man kan bruge runerne til et hemmeligt sprog. De er ikke færdige med runer. Så efterfølgende udforsker vi i en periode emnet runer, og venter med stamtræerne"

Børnefællesskaber

I dagtilbudslovens §8, stk. 2 står der følgende:

"Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for."

I VVK C forpligter vi hinanden på at understøtte alle børns aktive deltagelse i meningsfulde fællesskaber. Vi ved at børn lære og udvikler sig igennem de fællesskaber de befinder sig i. Derfor er vi forpligtet til at etablere samt støtte børnene i de fællesskaber de har eller som de måske ikke er en del af.

Børnefællesskaber i Trylleskoven

En del af at sikre et godt børnefællesskab er at skabe en fælles forståelse for hvordan vi skaber det gode børnefællesskab.

"Der arbejdes med ansigtsudtryk, for at genkende hinandens humør og hvordan vi reagerer når nogle er enten sure, kede eller glade. Der arbejdes med spejling af alle former for følelser – både i vuggestuen og børnehaven"

I Trylleskoven er vi bevidste om at støtte børnenes legerelationer. Når børnene finder venskaber på tværs af grupperne, besøger de hinanden på stuerne, er med til aktiviteter og spiser hos hinanden.

Vi arbejder også på at udvikle vores læringszoner så de bidrager til børnefællesskabet og kunne finde nye relationer. Det pædagogiske personale skal planlægge og rammesætte eftermiddagen, så at børnene selv kan navigere mellem de forskellige tilbud. Dette kan f.eks. være bål, boldspil, kreativt værksted, mm. Vi har etableret en tavle på legepladsen (begge afdelinger), der viser fordelingen af voksne og aktiviteter den pågældende dag.

Herigennem får børnene mulighed for, ikke kun at danne relationer ud fra deres faste grupper eller spontane legegrupper, men også gennem fælles interesser.

Pædagogisk læringsmiljø

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger." **Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23**

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I dagtilbudslovens §8, stk. 2 står der følgende:

"Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunkt for arbejdet med børns læring."

I VVK C vil vi sikre et inkluderende læringsmiljø ved løbende sammen med det pædagogiske personale at arbejde med følgende spørgsmål:

Hvordan sikrer vi, at vi har:

- læringsmiljøer i alle vores rutiner, aktiviteter og leg hele dagen igennem?
- læringsmiljø som altid tager udgangspunkt i både børnegruppen og det enkelte barn?
- fokus på relationen mellem voksen/barn – barn/barn?
- et læringsmiljø, hvor refleksion og feedbackkultur altid tager udgangspunkt i barnets perspektiv og hvor den voksne kan justere sin praksis i forhold til feedback fra barnet?

Plads til leg og læring

Børn vil som udgangspunkt gerne samarbejde og indgå i fællesskaber. Derfor skal vi som voksne være åbne overfor børnenes input og derigennem følge deres lyst til at eksperimentere og undersøge det de er optaget af.

Den pædagogiske praksis skal derfor have en balance mellem vokseninitierede læringsmiljøer hvor der er fastsatte mål for hvad barnet skal lære men hvor der også skal være plads til at barnet kan lege sig igennem alle dagens rutiner og aktiviteter.

Alle børn skal opleve at deres dag indeholder glæde og succesoplevelser. Dette er en forudsætning for at den optimale udvikling, læring og socialisering kan finde sted for barnet. Derved motiveres barnet til at øve sig og prøve noget nyt.

Alt efter evne skal barnet have den nødvendige støtte fra de voksne ud fra nærmeste udviklingszone.

Det pædagogiske personale skal kunne balancere mellem at have styringen og give slip på styringen. Det pædagogiske personale skal hele tiden juster sig i forhold til at placere sig hensigtsmæssigt omkring børnene og være bevidst om at tage rollen som igangsættende, støttende eller observerende.

Hvis barnet skal mærke at det beskrevet læringsmiljøet er tilstede, skal det pædagogiske personale kontinuerligt arbejde med følgende temaer gennem hele dagen:

Organisering:

- Opdeling af børn i mindre grupper med bevidsthed om sammensætninger af børnene ud fra deres behov.
- Fordeling af de pædagogiske ressourcer gennem dagen.
- At alle arbejder ud fra den fælles definerede kerneopgave.

De fysiske rammer:

- Alle børn skal opleve at der er inspirerende lege - og læringszoner som motiverer barnet. Derfor har vi på hver stue (en zone til læsning, en til konstruktion og en til køkkenleg) Derudover har vi "fælles" zoner i børnehaven som er LEGO og Science. I vuggestuerne har vi køkkensoner, udklædning, bondegård og rutschebaner på stuerne. I børnehaven har vi et kreativt værksted, en "bygge zone" og zoner til afslapning.

Pædagogisk læringsmiljø i Trylleskoven

Trylleskoven arbejder vi med at sammensætte dynamiske og små grupper over hele dagen, både i aktiviteter, overgange, under måltidet og på udflugter. Dette gøres for at understøtte børns forskelligheder, potentiale, og mulighed for at lære af hinanden.

Det pædagogiske personale arbejder med at fordele sig, så det giver børnene ro og tid til at være med på deres egne præmisser, og samtidig skabe rum for at være nysgerrige og eksperimenterende.

"I børnehaven er temaet eventyr. Der bliver læst eventyr med trolde. Dem bliver de optaget af og skal lave trolde af trylledej. Børnene kommer ikke rigtig i gang. Det pædagogiske personale spørger ind til børnene, som siger de ikke ved hvordan en trold ser ud. Personalet forklarer at trolde er fantasidyr, og at derfor ved ingen rigtigt hvordan de ser ud. En trold kan se ud lige som barnet forestiller sig det. Da der ikke længere er en forventning til produktet, bliver børnene udfordret på deres fantasi, men finder tryghed i at lave deres eget udtryk"

Her ser vi vigtigheden af, at det pædagogiske personale kan justere og tilpasse læringsmiljøet, så børnene får følelsen af en succesoplevelse.

I Trylleskoven understøttes børnenes dannelse ved at give tid til deres medvirken og perspektiv i alle dagens rutiner.

"Nogle vuggestuebørn er på vej ud på legepladsen, og de skal have overtøj på. Et barn tager selv gummistøvler på. Pædagogen retter ikke dette selvom solen skinner og det er varmt udenfor, de andre børn vil nu også have gummistøvler og regnjakke på, og er alle glade på vej ud"

Det pædagogiske personale prioriterer at børnene har succesoplevelser og bidrager med læring til børnenes udspil, i dette eksempel oplever børnene succes med at tage tøj på og det giver anledning til læring da børnene kommer til at mærke på egen krop at det kan blive meget varmt i regntøj. Dette taler det pædagogiske personale med børnene om, og er med til at regulere. En del af et godt arbejdsmiljø er god kommunikation. Vi arbejder derfor i Trylleskoven med at fortælle børnene hvad de gerne må, i stedet for hvad de ikke må. Herigennem oplever børnene ikke negativ kommunikation, og får løsninger fremfor begrænsninger.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I dagtilbudslovens §8, stk. 2 står der følgende:

"Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring."

I Klynge VVK C har vi ansvar for at skabe et tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde med forældrebestyrelse, forældreråd, og forældregruppen som helhed.

Ledelsens fokus er at etablere et respektfuldt forældresamarbejde, som ude i de enkelte enheder, ses ved synlig og nærværende ledelse. Her menes både i den daglige pædagogiske kontakt med forældrene, og ved arrangementer som forældremøder og lokale traditioner, såsom sommerfester. Vi vægter, at de pædagogiske ledere i større eller mindre grad, har et kendskab til alle børn og forældre i enheden. De pædagogiske ledere bevæger sig dagligt rundt i enheden, og prioriterer at være i dialog med forældre og pædagogisk personale.

Ledelsen deltager også aktivt i det mere formelle forældresamarbejde omkring barnets trivsel, udvikling og dannelse. Dette kan være ved de samtaler hvor der skønnes behov for særlig rådgivning og/eller faglig sparring med det pædagogiske personale.

Information fra både ledelse og pædagogisk personale, vil altid sendes ud via vores fælles intranet, AULA. På denne platform vil forældre kunne finde ugentlig dokumentation af de praksisnære aktiviteter i f.eks. tekst og/eller billeder.

Vi har på klyngeniveau bestemt, at vi som pædagogiske ledere skal sikre en ensartet kvalitet i kommunikationen på den enkelte enhed.

Vi udviser gennemsigtighed ved at have tilsynsrapporter, den styrkede pædagogiske læreplan, mm. synlige på de enkelte institutioners hjemmesider.

I VVK C forpligter de pædagogiske ledere og personale, sig i at inddrage forældrene i samarbejdet omkring børnenes trivsel, udvikling og dannelse. Dette med udgangspunkt i både det enkelte barn og det større børnefællesskab

Forældresamarbejdet i trylleskoven

Det daglige forældresamarbejde:

I Trylleskoven vægter vi den daglige dialog, i samarbejdet med forældrene. I vuggestuen skabes der rum til, at børnene kan få nogle ord med hjem, om hvordan det har trives i løbet af dagen. Her oplyses der også omkring lure, hvor meget barnet har spist, mm.

I børnehaven, finder vi også tid til at tale med forældrene, efter behov. Og der kan altid aftales et møde, så der kan tales uforstyrret.

Vi tror på i Trylleskoven, at det er langt mere givtigt at få talt sammen løbende, og ikke først hvis der skulle opstå noget ekstraordinært.

Vi vægter de uformelle arrangementer højt (forældrekafe, sommerfest, Halloween etc) da dette er med til at skabe grobund for en god og mere uformel dialog forældre og personale imellem.

Vi har et stort årshjul i alrummet, hvor alle datoer for arrangementer er skrevet på. Dette skaber en gennemsigtighed for forældrene og personalet i huset.

En forælder fortæller:

Jeg har altid mødt personale i Trylleskoven, der var klar til at fortælle om mit barns dag i børnehaven. Jeg får små historier og anekdoter, som jeg kan tale videre med mit barn om derhjemme. Jeg ved at der er tidspunkter på dagen hvor der er travlt, men jeg oplever et personale der gerne vil prioritere dialogen omkring børnene, med forældrene.

Overgange:

Inden barnet starter i vuggestue, tages der et møde hvor der forventningsafstemmes med forældrene. Der tales om barnet, og hvordan den første modtagelsesperiode foregår, hvis der skulle være særlige behov, eller andet. Dette møde aftales ved, at forældrene kontakter vuggestuen inden start, og der findes en dag til et telefonmøde, eller et møde i Trylleskoven.

Inden barnet starter i børnehaven, afholdes der et overgangsmøde mellem vuggestuepædagogen, forældrene, og børnehavepædagogen. Her drøftes der oplysninger omkring barnet, og der aftales hvordan den bedste overgang skabes. 2-3 uger inden opstart i børnehaven, besøger det pædagogiske personale og en børnegruppe den kommende børnehavegruppe. Det er det pædagogiske personale der skaber den gode overgang, hvilket netop er noget vi er erfarne i, i en integreret institution.

Inden barnet starter i skole, laves der et overdragelsesskema på AULA, der både er udfyldt af pædagogisk personale og forældrene. På baggrund af dette skema, vil der blive afholdt en samtale, hvor der tales om, hvordan vi sikrer at barnet bliver godt rustet til skolestart. Efterfølgende vil dette skema blive sendt digitalt til den kommende skole, og i nogle tilfælde, vil der afholdes en mundtlig samtale med skolen.

Forældresamtaler/møder:

Der tilbydes samtaler ud over overgangssamtalerne i Trylleskoven. Når barnet har gået i vuggestue i 3 og 6 måneder, vil forældrene få tilbudt en samtale. Her drøftes barnets trivsel og udvikling.

I børnehaven afholder vi 3 mdr samtale og skoleparthedssamtaler når barnet fylder 5 år, med henblik på at sikre at barnet er klar til skolestart.

I Trylleskoven afholder vi 2 forældremøder i løbet af året i mindre grupper. Det kan være stuevis, vuggestueforældremøde, børnehaveforældremøde, og forældremøde i plenum.

Hvis der er behov for yderligere samtaler, er det altid muligt at finde en dag til dette.

Forældrearrangementer:

Vi har i Trylleskoven besluttet, at vi har 3 mindre forældrearrangementer årligt. De ligger løbende hen over året, og hver stue/grupper melder ud til deres forældregruppe.

I starten af april har både vuggestue og børnehave en familiemedlems-plantedag på legepladsen. Her kommer bedsteforældre, onkel/tante, kusine/fætter, eller andre familiemedlemmer barnet har lyst til at inviterer. Hvert barn har en blomst eller en plante med, og den plantes i vores fine bede sammen med det inviterede familiemedlem.

I december, har vi et Lucia-arrangement. Det afholdes en eftermiddag, hvor alle førskolebørnene vil gå gennem Trylleskoven i et Lucia optog.

I juni måned holder vi sommerfest i Trylleskoven. Dette er en fest der bliver arrangeret af medlemmerne fra forældrerådet. Der er kagekonkurrence, aktiviteter og hygge.

Forældreråd:

Forældrerådet i Trylleskoven består af en forældrerepræsentant fra forskellige stuer og den pædagogiske leder.

Her drøftes de overordnede pædagogiske tiltag i institutionen.

I forældrerådet drøfter vi altid ud fra børnegruppen, og ikke det enkelte barn. Vi har fokus på, hvordan der skabes et positivt og udviklende partnerskab. Vi tror på, at det er i dette partnerskab, at vi giver børnene den bedste udvikling.

Vi har et årshjul, som beskriver hvad vi skal igennem i løbet af året.

Det er bl.a temaer, der tager afsæt i den styrkede læreplans temaer.

I Trylleskoven sætter vi en ære i, at fremstå som erfarne fagfolk, men forældrene kender trods alt deres egne børn bedst.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Børn i udsatte positioner i Trylleskoven

Børn er forskellige, og der skal være plads til børn, der har særlige behov og brug for ekstra støtte. Nogle børn har i det daglige brug for en ekstra hånd i de daglige overgange fra en aktivitet til en anden, nogle børn har brug for, at de voksne hjælper dem med at strukturere deres hverdag, og andre børn har brug for særlig fokus på sproglige eller motoriske udfordringer. Alle børn skal kunne rummes og indgå i arkens dagligdag med respekt for de udfordringer, de måtte have. Det er væsentligt, at vi får skabt en kultur, hvor både børn og voksne er rummelige og støttende i forhold til de børn, der har brug for noget ekstra. Det er ligeledes væsentligt, at alle børnene lærer, at vi alle er forskellige, og alle har vores styrker og udfordringer.

Vi behandler alle børn ens, ved at behandle dem forskelligt. Alle børn kan, i kortere eller længere perioder, befinde sig i en udsat position. Når det sker, arbejder vi med at have ekstra fokus på det barnet har brug for, i den periode hvor behovet er der. Det kan ex. være særlige aftaler omkring toiletbesøg hvis et barn er meget blufærdig eller pauser for at skabe ro. Dette gøres på en måde der ikke udstiller barnet, men som gør at barnet efterfølgende har øgede muligheder for at indgå i børnefællesskabet

Konkrete pædagogiske læringsmål

- At børnene med særlige behov får den ekstra støtte og omsorg, de har behov for i det daglige.
- At alle børnene i børnegruppen erfarer, at vi alle har hver vores styrker og udfordringer.
- At børnene med særlige behov ud fra deres egne præmisser deltager i børnehavens daglige aktiviteter.
- At børnene med særlige behov udvikler sig de år, de går i arken.
- Alle børn oplever at små succeser i hverdagen, fejres.

Tiltag i det pædagogiske læringsmiljø

- Vi vil støtte og have ekstra fokus på de børn, vi har, der har særlige behov i det daglige.
- Vi vil overfor børnegruppen tydeliggøre, hvad børnene med særlige behov er rigtig gode til, og hvad deres styrker er.
- Vi vil have et godt og tæt forældresamarbejde.
- Vi vil samarbejde tværfagligt med blandt andet psykologer, ergoterapeuter, logopæder og sundhedsplejerske. (ressourceteamet)
- Vi vil lave handleplaner på de børn, som vurderes gul (øget opmærksomhed) eller røde (bekymring) i TOPI.
- Vi laver mindre grupper, hvor vi har fokus på at styrke barnet i udsatte positioner, f.eks. sproggrupper, eller legegrupper.
- Vi arbejder med sprogtrappen.

Tegn på læring

Vi kan se, at vi er på rette vej, når

- Børnene med særlige behov trives og er glade for at gå i Trylleskoven, og vurderes i grøn (trivsel) eller gul (øget opmærksomhed) i TOPI'en.
- Børnene med særlige behov oplever, at de er accepteret og er en del af børnefællesskabet.
- Børnene med særlige behov kan deltage i børnehavens aktiviteter på deres præmisser.
- Forældrene er trygge og har tillid til børnehaven.

Selvevaluering

- Vi vil evaluere på det enkelte barn ved teammøder og ved stuemøder.
 - Vi vil anvende den viden, vi har fra resultatet af TOPI.
 - Vi vil evaluere på handleplanerne kontinuerligt.
 - Vi vil anvende den viden, vi har fra resultatet af sprogvurderingerne
- Vi benytter os af læreplanstræet til at evaluere vores aktiviteter, praksis og som visuelt redskab til vores forældregruppe samt internt.
- Vi arbejder med refleksionsblade/læreplanstræ.

Sammenhæng til børnehaveklassen

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Vi samler alle kommende skolebørn i en storgruppen, vi ønsker at have så lidt fokus verbalt på at børnene "snart" skal i skole så de i stedet øver og træner deres færdigheder på en sjov og legende måde med udgangspunkt i deres børnehaveliv.

I storgruppen arbejdes der med, skoleparathed, selvhjulpenhed, venskaber og fri for mobberi. Hen over året vil de arbejde med forskellige temaer, som kongerækken, Danmarks historie, demokrati, tal og bogstaver.

Skoleparathed er meget andet end tal, bogstaver, eller at kunne side ned og være stille. At være skoleparat handler meget mere om at kunne begå sig socialt blandt andre børn. At kunne sige til og fra. Hjælpe, lytte, og acceptere andre børn omkring sig. At kunne vente på tur og modtage en kollektiv besked, samt fuldføre bestemte ting/aktiviteter som den voksen har bestemt.

Venskaber I Storegruppen vil vi først og fremmest have Fokus på tryghed, venskaber og relation dannelse. Det skal være rart for alle børn at gå i Storegruppen. Alle børn skal føle at de er en del af fællesskabet og høre til.

I Storegruppen vil der også blive lagt meget vægt på selvhjulpenhed. Selvhjulpenhed er noget som skolen ligger rigtig stor vægt på, når børnene starter. Selvhjulpenhed dækker blandt andet over: - Selv at kunne tage Sko og tøj på. - Vende tøj og strømper, hvis det vender på vrangen. - Bære sine egne ting og tasker. - Åbne sin mad. - Klare Toiletbesøg selv. Faste aktiviteter.

Børnene får alderssvarende opgaver, der bliver gradvist stillet større krav og vi har større forventninger til dem. Børnene får også mere ansvar; alene-tid på legepladsen i små grupper, fremviser Lucia. Der bliver sat ekstra fokus på den gode omgangstone, vedholdenhed, robusthed, behovsudsættelse, nysgerrighed, automatisering og selvregulering, da disse kompetencer er nogle Skole arbejder ud fra. Børnene i skolegruppen er naturligvis en del af hverdagen med de øvrige børn resten af tiden, da vi ved børn også er rollemodeller og at børn imiterer børn.

I november måned laver vi en 5 års status på kommende skolebørn, hvorefter alle forældre bliver inviteres til en samtale omkring deres barns skoleparathed.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

I Trylleskoven har vi rig mulighed for at inddrage lokalmiljøet i vores læringsmiljøer. Vi besøger forskellige offentlige legepladser i lokalområdet, og områder med mere vild natur. På vores ture kan vi bl.a. udfordre børnene til at bruge naturen, vi samler kastanjer, blader eller blomster, som vi bruger i vores kreative pædagogiske aktiviteter sammen med børnene. Vi snakker om naturen og de skiftende årstider.

Vi benytter de lokale biblioteker, som vi besøger sammen med børnene, låner bøger med hjem til børnehaven, så der hele tiden er nye historier at læse for børnene, og de selv er med til at vælge. I forbindelse med tema arbejde, låner vi også bøger der kan inspirere børnene, f.eks. har vi arbejde med eventyr eller ridder temaer, science.

I børnehaven benytter vi også den lokale biograf, og teater i Valby, som er gode til at sætte gode børnestykker op. Det er vigtigt for os at præsentere børnene for forskellige kulturelle udtryk. Vi benytter også byen muser, hvor vi benytter skoletjenesten som er gode til at tilrette lægge forløb for børn i alle aldre, og andre kulturinstitutioner, som Københavns madhuset

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Et godt børnemiljø indbyder til motivation, inspiration, kreativitet og udfordringer. Det betyder at børn får lyst til at udfordre sig. Det handler om samspil mellem omgivelserne og børns sanser i dagtilbuddet.

I Trylleskoven bestræber vi os på at være et rart sted at være. det handler om hvordan vi indretter os i mindre rum og grupper, som giver børnene mulighed for at bruge deres fantasi i legen.

Dette kan ses i den måde vi indretter stuerne på, hvor der er plads til børnenes leg. Legetøjet står fremme så børnene selv kan tage det frem. Alle stuerne råder over to rum så gruppen kan deles op. Dette er med til at skabe grobund for uforstyrret leg og aktiviteter

Rummene er lyse og indbyder til leg, der er ikke for meget rod, som kan forstyrre børnene. Og der skal være nemt at finde ting og sætte den tilbage igen.

Vi arbejder hele tiden med at indrette læringsmiljøer som kan inspirere børnene og skabe lysten til at udforske verden. Det kan være læsekroge med mange bøger, køkken miljøer der inspirere til far, mor barn lege, vi har lege toge, biler på stuerne så børnene kan lege i og med.

Vi har vores alrum som giver mulighed for at styrke børnene motoriske udvikling, ved at give mulighed for at klatre og tumle, gynge og meget mere.

I børnehaven er det indrettet et værksted på hver stue og en "arbejdszone" på den ene og en "tumble" zone på den anden.

Vi har konverteret et mødelokale til et science rum som man kan tilgå efter behov – både børnehaven og vuggestuen..

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.” ***Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32***

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber.
Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

At arbejde med den alsidig personlige udvikling, sker ved at have fokus på barnets oplevelse og opfattelse af sig selv, arbejde med at udvikle deres selvværd og sætte ord på deres følelser.

I Trylleskoven bestræber vi os på at møde hvert barn med en anerkende tilgang. Hvert barn er unik og vi respekter barnets ret til at udtrykke deres følelser. Når de kommer i børnehaven, skal de mærke at de er en vigtig del af fællesskabet.

Vores aktiviteter bliver løbende evalueret via "læreplanstræet" og belyst ud fra de 6 læreplanstemaer (på skift).

Vi skaber en legeskultur der er inkluderende, giver flere relationer og mere fællesskabsfølelse børnene imellem. B.la. Ved at dele børnegrupperne op i mindre grupper, som kan sammensættes, men henblik på at styrke et barns sociale kompetencer. → Det enkelte barns sociale kompetencer

Vi giver barnet plads til at ytre sig, og der findes ikke følelser, som er forkerte. Deres følelser og meninger bliver anerkendte, men ikke altid deres handlinger, Her bliver barnet præsenteret alternative handlemuligheder.

Alle børn bliver mødt af en pædagog der siger godmorgen. På den måde sikre vi at alle børn bliver set og føler sig velkommen i børnehaven. der er altid en voksen som er klar til at hjælpe med at vinke og sige farvel. Alle børn skal sige farvel til en voksen inde de går hjem.

Alle børn bliver trøstet, når de har slået sig. De voksne er til rådighed hvis et barn har brug for et knus, eller at sidde hos dem.

Børnene inddrages i hverdagens gøremål, som borddækning og tilberedningen af frugt, i det omfang som dette giver mening i forhold til deres udviklingstrin. på den måde føler børnene sig inkluderet og føler sig som en del af fællesskabet og at de bidrager med noget.

Vi lader børnene gøre de ting de kan selv, i garderoben, på badeværelset, under måltidet, m.m. vi er tilstede med opmuntring og guider børnene.

Vi fejrer hverdagens små succes, når et barn har mestret noget de ikke kunne før, bliver dette anerkendt af de voksne, hvilket er med til at opmuntre barnet til at prøve flere nye ting, og kaste sig ud i nye eventyr.

De voksne udfordrer børnene til at være nysgerrig overfor ny aktiviteter, vi præsenterer dem for nye materialer og lege. Vi skaber rammer hvor børnene frit kan eksperimentere med verden omkring dem. Som når de leger med kridt på legepladsen, og det bliver malet til pulver, som så kan blive til ansigts maling, parfume, neglelak eller pynt på en kage, mulighederne er uendelige.

Vi markerer alle børnenes fødselsdag. På dagen bliver det fejret på stuen, barnet kan have noget med at dele ud og vi synger fødselsdagssang. Fødselsdagen er en vigtig dag for et vuggestue og børnehavebarn. Det er helt deres egen dag, hvilket vi naturligvis skal markere.

Vi bruger billeder til at dokumentere livet i børnehaven med, ikke kun til forældrene. Børnene har stor glæde at se sig selv på billederne, f.eks. en tur på legepladsen, det er med til at styrke en følelse af de blev set. Malerier og andre ting bliver udstillet i børnehaven, så børnene stolt kan vise det frem til familien - ” det jeg har lavet, betyder noget ”

Vi skåner ikke børnene for nederlag, for dette er noget **barnet skal lære at tackle selv fra helt lille**, så barnet bliver tryk ved modstand og nederlag. Når de oplever, at der bliver sagt nej til dem, fordi der ikke er flere pladser ved bordet, når andre skal på tur og man må vente til næste gang, falder og slår sig taber i spil, eller den cykle som di lige har leget med bliver taget af en anden, Hvis tallerken lige når at blive tom, inden den når dig, men så får du blot fra en anden tallerken – små problemer som opstår hverdag og som der findes en løsning på. Der er altid en voksen som gerne vil lytte på dem og hjælpe dem med at takle/forstå deres følelser.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

I klynge VVK C har ledelsen ansvaret for, at alle børn føler sig som en del af et fællesskab. Alle børn skal opleve at høre til, og at de kan bidrage værdifuldt til *fællesskabet*.

I VVK C har vi en LokalMed-struktur, der vægter medindflydelse, medbestemmelse og medansvar. På ledelsesniveau er vi derfor også opmærksomme på, at understøtte det pædagogiske personale med henblik på at skabe faglige fællesskaber, hvor alle oplever at høre til og kunne bidrage.

Vi har en forventning om, at denne grundværdi bringes ind i den pædagogiske praksis omkring børns sociale udvikling.

Læringsmiljøet skal understøtte den sociale udvikling i fællesskabet, i form af pædagogiske aktiviteter og rumindretning/læringszoner. Den sociale udvikling ses ud fra tre grundværdier:

Deltagelse og Medindflydelse: Vi vægter vi det tværfaglige samarbejde mellem ledelse, medarbejdere, forældre og netværksteam. Med udgangspunkt i det enkelte barn, og ofte i hele børnegruppen, samarbejder vi om at få øje på hvordan vi bedst muligt understøtter børnenes deltagelsesmuligheder i institutionerne.

Empati: Ledelsen er ansvarlig for at rammesætte hvordan der i den daglige praksis arbejdes med relationerne mellem det pædagogiske personale og børnene, der bygger på ligeværd, forståelse og indlevelse.

Legen: Børns sociale læring og udvikling fremmes bl.a. via legen. Ledelsens ansvar er i denne forbindelse at skabe mulighed for, at de fysiske og personalemæssige forhold kan understøtte de pædagogiske aktiviteter. Rammerne skaber bedre muligheder for at personalet kan være optaget af hvordan de bedst positionerer sig, for at skabe social udvikling i børnefællesskaberne.

Det gør vi i Trylleskoven.

Vi skaber en legeskultur der er inkluderende, giver flere relationer og mere fællesskabsfølelse børnene imellem. B.l.a. Ved at dele børnegrupperne op i mindre grupper, som kan sammensættes, men henblik på at styrke et barns sociale kompetencer.

Vi understøtter børnenes forsøg på at blive inddraget i lege, vi hjælper dem med at forhandle sig adgang til legen, ved f.eks. at finde på nye sjove roller i legen, lykkes dette ikke hjælper vi med at finde andre løsninger.

De voksne sætter lege i gang, og indgår på lige fod med børnene. Det kan være alt lige fra fælles lege, som "lillehund", "kims leg" eller "gemmeleg".

Vi benytter os af UGL-strategierne.

Vi arbejder med at lære børnene at sætte ord på følelser, såvel egne som andres. Det er nødvendigt for at børnenes evne til at forstå sig selv, og de andre, kan udvikles. Dette foregår mange gange i løbet af dagen, når vi samtaler med hinanden, og ikke mindst i måden vi håndterer små og store konflikter på.

Som del af vores praksis arbejder vi med "børnemøder". Her mødes børnene under en struktureret form, hvor de øver sig i at sidde stille, lytte til hinanden, give udtryk for egne meninger. De kommer med forslag til aktiviteter, tur osv. Hvis der flere gode forslag, stemmes der om hvad der skal ske. De voksne tager så børnenes forslag med i deres planlægning af de kommende aktiviteter.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

I det pædagogiske kommunikations- og sprogarbejde bliver barnet altid set som en kompetent bidragsyder i fællesskabet.

Ifølge dagtilbudslovgivning (Børne- og Socialministeriet, 2018, §9) er ledelsen af dagtilbuddet ansvarlig for læreplansarbejdet, herunder løbende dokumentation af sammenhæng mellem mål, indhold og metoder i enhedens praksis.

I VVK C's enheder ser vi pædagogiske medarbejdere, som er i børnehøjde eller under, læner sig frem og ser interesseret ud, når de venter på barnets udspil.

Læringsmiljøet understøtter tilegnelsen af sprog og kommunikation, i form af aktiviteter og rumindretning/læringszoner.

I VVK C driver vi faglig ledelse omkring Kommunikation og Sprog ved at være helt tæt på og udarbejde delmål hen imod det ønskede sammen med det pædagogiske personale. De pædagogiske ledere retter fokus imod det pædagogiske personales kompetencer til at facilitere og rammesætte et udviklende sprogmiljø for børnene, der tager højde for børns mange måder at deltage og at lære på, samt målrettet arbejde på at inddrage og involvere børns perspektiver i hverdagslivet. Dette gøres ved at det pædagogiske leder er nærværende, giver sparring og guider det pædagogiske personale i forhold til ønskede mål i hverdagssituationer, på stuemøder og ved målrettede indsatser. De ønskede mål bliver udarbejdet af enhederne via arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan, herunder også individuelle faglige mål, gruppens mål og barnets mål. Hele klynge har deltaget i Sammen om Sprog og det er de pædagogiske lederes opgave at implementere, fastholde udviklingen sammen med det pædagogiske personale og bruge sproget herfra levende i hverdagen. Det fælles sprog og begreber, fra Sammen om Sprog, bruger de pædagogiske ledere i sparringen og guidningen sammen med det pædagogiske personale.

Kommunikation og Sprog i Trylleskoven

Vi mener i Trylleskoven, at sprog er en af de grundlæggende forudsætninger for kommunikation. Det er nødvendigt i stort set enhver sammenhæng i et barns liv, til at give udtryk for følelser, behov, ønsker, intentioner, meninger. Til at tage del i lege, samvær, aktiviteter. Til at indgå aftaler og kompromiser. Til at være i sociale sammenhænge og forstå hinandens udsagn og give udtryk for egne.

Vores mål er:

At enhver pædagogisk personale, støtter alle børn til at udvikle et nuanceret og præcist sprog. At børnene skal kunne bruge sproget relevant i lege, strukturerede sammenhænge og som kommunikationsmiddel i alle dagligdags situationer
At alle børn skal kunne kommunikere deres følelser, ønsker og behov
At alle børn skal kunne lytte og give andre ordet
At alle børn skal øve sig i at løse konflikter verbalt og give hinanden taletid
At alle børn skal føle sig forstået og lyttet til

Det gør vi ved:

Vi bruger sproget i enhver situation i vores hverdag.
Vi indgår i samtaler og dialoger.
Vi hjælper og støtter børn til at udtrykke sig
Vi læser bøger, fortæller historier, og rimer
Vi er opmærksomme på at give børnene taletid
Vi støtter børnene i at løse konflikter verbalt
Vi deltager i børnenes lege, og hjælper med at udtrykke ønsker og intentioner i legen

Vi laver sprog vurderinger af 3-årige og 5-årige og handler på den information om barnets sprog, som de giver os

Vi tager udgangspunkt i det fysiske læringsmiljø når:

Vi har bøger i børnehøjde inde, og som man kan tage med udenfor

Vi har papir, blyanter og farver tilgængeligt, så børnene kan tegne og skrive

Vi udnytter de daglige rutiner, som fx borddækning, overgange fra en aktivitet til en anden, og bleskift til samtale

Vi inddrager sprog i alle vores pædagogiske temaer, som en stor del af vores daglige praksis Vi læser bøger højt og benytter dialogisk læsning

Vi tager udgangspunkt i det relationelle læringsmiljø når:

Vi skaber et miljø, hvor alle må komme til orde og blive taget alvorligt

Vi støtter børnene i at løse konflikter verbalt

Vi støtter alle børns sproglige udvikling, så alle oplever sig hørt og taget alvorligt

Vi støtter børnene i at sætte ord på følelser og oplevelser, og at udvikle empati herigennem Vi er gode forbilleder, ved at tale pænt til hinanden

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Gennem legen får barnet og børnene sammen sanselige oplevelser og erfaringer, som når barnet Eks: leger i sandkassen og mærker sandet, gynger, drejer rundt, går på forskellige underlag, maler og leger med modellervoks.

I forskellige bevægelseslege inspirerer børnene hinanden til at bruge deres kroppe på mange måder. Børnene opmuntrer hinanden, hepper på hinanden, og kopierer hinanden.

Bevægelseslegen og dens regler og præmisser kan udvikles og tilpasses spontant undervejs af børnene selv.

Glæden ved at bevæge sig sammen i en leg, motiverer det enkelte barn til at bryde egne grænser og udfordre sig selv endnu mere.

Hver gang barnet oplever at mestre, opnår det mod til at bevæge sig og udfordre sig selv lidt mere.

Barnet lærer at mærke og tolke sin krops signaler fx Det kilder i maven, når man er kravlet højt op i træet eller når gyngen gynger hurtigt.

Barnet lærer sine egne grænser at kende Eks: Jeg kan ikke lide at rulle hen over de andre i rullelegen.

Det gør vi ved at :

Vi inddrager børnenes stemme og tilpasser aktiviteten til børnegruppens engagement.

Vi laver bevægelsesaktiviteter, der giver deltagelsesmulighed for alle, og vi støtter dem som har behov for hjælp undervejs, og er parate til at justere legen, hvis situationen kræver det.

Barnet støttes i at kunne opleve krop og bevægelsesglæde, for derigennem at blive fortrolig med sin krop, herunder kropslige fornemmelser, funktioner, sanser og bevægelser. F.eks. at gå på forskelligt underlag med bare tæer, at svede, være sulten eller træt, klatre på klatrevæg eller bruge vores alrum.

Foruden de nedenstående aktiviteter, støtter eller igangsætter vi aktiviteter hvor barnets finmotorik bliver udfordret eks: male med pensler, klippe med en saks, smører sin egen mad og hælde mælk op mv.

- Vi tilbyder forskellige typer af aktiviteter: aktivitet med temposkift, Eks hurtig dans og langsomme, stille bevægelser, konkurrencer og tag-fat lege, føle- dufte - smage- lege.
- Bevægelseslege, hvor børnene skal rulle, finde hvile, dreje, hoppe, hinke, slå kolbøtter, kopiere og spejle hinanden og samarbejde.
- Bevægelsesaktiviteter som udfordrer balance, koordination, smidighed og styrke

Vi rummer såvel højspændt og vild leg, som stille og koncentreret leg. Børn udtrykker glæde og begejstring med hele kroppen, både gennem bevægelse og ytringer. På den måde begejstres vi sammen, vi smitter hinanden og de voksne understøtter begejstringen.

Hvis vi oplever at der er behov for at regulere lydniveauet, går vi foran som rollemodeller og giver børnene anvisninger som for eksempel "husk at bruge de små stemmer nu, av mine ører".

Vi arbejder med barnets selvhjulpenhed ved at inddrage dem i alle hverdagens gøre mål, som at dække bord, rydde op, selv tage tøj på, osv.

Vi støtter barnet, uanset om barnet skal have hjælp til at indgå i bevægelsesaktiviteter, skal forholde sig til sin egen krop eller på anden vis er motorisk udfordret. Den voksne er sammen med barnet i deltagelsen og afstemmer sin rolle i forhold til barnet og konteksten.

Vi benytter de omkringliggende arealer såsom skoven, andre grønne områder, til forskellige typer bevægelsesaktivitet: f.eks. løbe, hoppe, kravle op og hoppe ned, gå lange ture, spille bold osv.

Vores udemiljø på legepladsen (i børnehaven) rummer mulighed for forskellige typer af bevægelse, som børnene støttes i at udforske. Vi har cykler i forskellige størrelser, bolde og legeredskaber, der kræver klatring, niveauskift og bakker.

Vores inde miljø er indrettet med flytbart møblement, der kan ændre rummet, så det giver mulighed for forskellige former for bevægelse, hulebyggeri, afslapning på stuerne mm.
Vi har madrasser og tæpper til hvile og til aktivitet, der opfordrer til ro og til at mærke sig selv og sin krop.

Vi har et alrum som er udstyret med forskellige gymnastik redskaber som bliver brugt. Her er der muligheder for at udfordre kroppen både med stille lege og de mere vilde, som forhindrings baner, boldspil, klatrevæg osv.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Vi vækker og imødekommer barnets nysgerrighed, afprøvning af kendte og nye fænomener og lyst til at vide mere.

Barnet styrkes i sin motivation til at deltage i fællesskaber hvor man mødes om "noget" i udelivet og naturen, der giver barnet mulighed for at danne nye erfaringer med sig selv, de andre børn og sin omverden.

Barnet får erfaringer med naturen ved at færdes i den dagligt på legepladserne og på ture ved, at den voksne samtaler med barnet om naturens fænomener, laver eksperimenter og inddrager barnets spørgsmål og initiativer. Dette er med til at barnet danner en spirende forståelse for hvad barnet kan bruge naturen til, forstå naturens sammenhænge, glæden og lysten til at færdes i og dermed meningen i at passe på den. Barnet dannes i bæredygtighed bl.a. i værkstedsaktiviteterne, hvor der er fokus på at være kreativ med både indkøbte materialer og materialer fundet i naturen. Vi vil arbejde på at skabe fokus på bæredygtighed såsom at affaldssortere, bruge mindre papir mm.

Børnene opfordres og har tid til at eksperimentere med natur og naturfænomener på vores legepladser: Når de knækker is på vandpytterne, i sand og vand lege, maler med vand og pensler, leger med kridt og oplever overfladen skifte farve, omdanner et gammelt nedløbsrør til en bilbane/vandleg og i Sæbeboblelege o. lign.

De voksne skaber mulighed for at børnene gå på opdagelse, pirre deres nysgerrighed og inddrage naturen i deres lege, når de løfter sten, graver efter orme, plukker blomster, finder flotte biller og når de finder mælkebøtter og puster frøene ud i verden osv.

Vi prioriterer at være ude hver dag året rundt og i alt slags vejr og der igennem oplever børnene naturen er en spændende arena, da den er så foranderlig, "rodet" og uforudsigelig. Barnet lærer igennem at sortere i sine indtryk, at mærke, sanse og opleve naturens foranderlighed og begynder at udvikle en forståelse for årsag, virkning og sammenhænge, gennem nysgerrighed og undring.

Vi italesætter og opmuntrer børnene til at lytte og respondere på hinanden, samt være opmærksomme på hinandens fund og spørgsmål - med muligheden for at blive inspireret og få endnu mere lyst til at udforske og eksperimentere sammen og hver for sig.

Forudsætningen for at barnet skal kunne færdes i naturen, være nysgerrig og få lyst til at eksperimentere og undersøge er at barnet føler sig tryk. De voksne etablerer en tryk base, barnet kan gå ud fra – en voksen eller et andet barn at holde i hånden, en at spørge, en voksen at vende tilbage til, når noget nyt skal vises frem eller man begejstres over det der sker.

Barnet stifter bekendtskab med naturen og udelivet gennem en meningsfuld læring i et empatisk samspil; vi færdes sammen, er nysgerrige og eksperimenterer sammen.

De voksne tager udgangspunkt i børnenes interesser og det som barnet gerne vil vide mere om eller gør opmærksom på nye opdagelser. Eks "Se myretuen" eller "Se der er blomster på æbletræet, der kommer der et æble til foråret".

Alle børn, uanset alder har et udeliv hele året, hvor bl.a. årets gang og vejret skaber afsæt for det børn og voksne mødes om, undersøger og leger ud fra.

Der planlægges og opstår spontane aktiviteter/lege, hvor børnene støttes i at forbinde og udforske materialer og naturen, f.eks. finder en gruppe børn nogle snegle eller andre insekter, den voksne finder naturbøger med viden om føden, der bygges et bo, og børnene lære at drage omsorg og forståelse for dyrene.

Vi opfordrer børnene til at være nysgerrige på deres omgivelser og hverdagsfænomener, de voksne deler opmærksomhed med børnene, stiller undrende spørgsmål og søger viden sammen med børnene. Eks. En gruppe børn står samlet omkring nogle mariehøns, den voksne deltager ved at finde insektglas og børnene leger videre ved at finde mad til deres mariehøns. Eller det mindre barn, der hældte vand fra spanden ned i sandet og laver mudder.

Vi har foto og billeder hængende om vores udeliv, som børn og forældre kan samtale om.

Vi giver børnene mulighed for at undersøge naturen på vores legepladser. Vi har skovle, forstørrelsesglas, beholdere til smådyr og fagbøger om flora og fauna. Børnene kan grave efter orme og finde snegle, biller mm, som de kan studere på nærmeste hånd.

Vi kan konstruere legerum med plastkasser, køre legetøjsbiler ned af store og små bakker, lave mudder med sand og vand, lave vandbaner og hoppe i vandpytter, når det regner.

Vores legepladser rummer muligheder for både spontane og planlagte aktiviteter i både høj og lav intensitet, f.eks. højtlesning på et tæppe og cykellege, hvor fart og "trafikregler" gør sig gældende og rollelege i sandkassen.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Fællesskabet præget af en kultur, hvor børn og voksne taler ordentligt og respektfuldt til hinanden. En kultur hvor man hjælper hinanden, når der er brug for det, inviterer alle ind i et fællesskab og betoner de gode handlinger og intentioner.

Barnet støttes i, og opmuntres til, at have sine egne tilgange og oplevelser af situationen, af voksne der udviser respekt og nysgerrighed og samtidigt ser og hjælper med, at barnets input/ideer omsættes til handlinger. Barnet kan opleve at skulle øve sig på, at behovsudsætte - Her støtter vi barnet i at være i følelsen, at en ide, lyst eller handling må udsættes eller ikke realiseres lige nu, uden at det, barnet synes eller gerne ville, mister betydning. Det at skiftes, at skulle udskyde sine behov, sin lyst, være uenig, opleve verden forskelligt, gør ikke de enkelte dele og oplevelser mindre betydningsfulde. Det italesætter vi og det tillægger vi betydning, som en del af livet i et fællesskab. Vi tilstræber os på at huske barnets ideer eller oplevelse, og følger op på den på et senere tidspunkt, så den ikke mister sin værdi og betydning.

Som led i barnets litterære dannelse inddrager vi historier, rim og remser, eventyr og sange i institutionslivet. Det er eks: Mariehønen evigglad, Rapanden Rasmus, de tre bukkebruse, klodshans, så børnene får et generelt litterært kendskab til vores nationalkultur.

Vi fejrer de fælles traditioner såsom jul, påske og fastelavn, osv. Vi har fokus på børneperspektivet, legen og den gode stemning, og ikke de religiøse sammenhænge som traditionerne er opstået omkring. Der er juletræsfest med besøg af julemanden, og uddeling af godteposer til børnene.

Vi fejre børnenes fødselsdage i børnehaven, med fælles sang og hurra råb på stuerne, børnene deler ud, f.eks. figen stænger eller popcorn.

Vi inviterer forældre til sommerfest, med kagebord, hvor forældrene medbringer en kage til fællesskabet. Vi har også Halloween med græskarudskæring, vi har en årlig arbejdsdag, hvor forældre og personale deltager, vi har forældrekafe på de forskellige stuer.

Det er i legen, at barnet bearbejder og udtrykker sin forståelse af de fælles spilleregler – Eks når det lille barn giver et stykke legetøj videre til en anden og ser dennes reaktion eller når de større børn leger regellege, hvor man skal vente eller heppe på holdkammerater og derfor er nødt til at udsætte egne behov for at legen lykkes.

Vi skaber rammer for at børnene kan lege rollelege såsom: mor-far- børn, butikslige, ridderleg. Herigennem møder børnene forskellige udgangspunkter og baggrunde og måder at være til på. Eks Barnets egen oplevelse af hjemmelivet definerer barnets udfyldelse af en given rolle, der afspejler den

familiestruktur, de traditioner og det personlige udgangspunkt barnet har. I legen udvides barnets kendskab og forståelse af forskellighed i mødet med andre.

Vi sikrer en legeskultur hvor børnene får kendskab til og kan begå sig i "universelle" børnelege. Lege med legestrukturer og regelsæt, der ikke kun er knyttet fællesskabet i institutionen. Eks: Fangelegen :Dåseskjul. Så barnet får et "legesprog" der kan leges i barnets fritid, i institutionen og i fremtiden.

Vi har legemanuskripter som hjælper Trylleskovens personale med at finde frem til og rammesætte diverse lege for børnene.

I de forskellige læringsrum barnet befinder sig i hen over dagen, vil det opleve at være en del af en fælles kultur. Hvor barnet erfarer, at det er vigtigt at vente på hinanden, at hjælpe hinanden, at lytte til hinanden, grine sammen osv. at være et værdifuldt individ for fællesskabet.

Barnet lærer om sig selv og nye positioner og roller i samspil med andre, når det får mulighed for både at modtage indtryk og udtrykke sig gennem forskellige æstetiske oplevelser og virkemidler - Eks teater, sansning, sang og musik, billeder og leg.

Barnet opnår en kropslig æstetisk erfaring og læring gennem de sansninger barnet får, de følelser barnet oplever og i de stemninger det færdes i. De voksne tager ansvar for stemningerne, gennem nærvær, anerkendelse og ved at møde barnet med oprigtig interesse.

Barnet lærer strukturer og regelsæt, der knytter sig til livet uden for institutionen, det kan Eks; være hvordan spiser man sammen med andre, hvordan taler man til "fremmede" i bussen eller hvordan begejstres man i teateret sammen som gruppen.

Vi voksne er rollemodeller med en anvisende social adfærd. Vi går foran, går ved siden af og opmuntrer og begejstres, og går bagved og giver støtte, hjælp og guidning, hvor der er brug for det. Denne voksenstøtte giver børnene en tryk ramme, hvori de får plads til at øve sig, begå fejl og opleve sejre, som en del af gruppen og/eller som individ.

De voksne sikre, at alle børn får en variation af sammenhængende indtryk og mulighed for at udtrykke sig på forskellig måde, både under og efter indtrykkene. Det kan f.eks. være at danse, når vi hører musik eller at kravle op, når vi kommer forbi et skønt klatretræ på turen.

Der er fokus på processerne. Det er heri eksperimentet, konstruktionen, nysgerrigheden, sansningen, begejstringen, frustrationen og udviklingen finder sted. Barnet glædes og vokser også af, at se på det færdige produkt, og af at kunne vise det frem til kammerater, der så bliver inspireret, - til os voksne, og ikke mindst til sine forældre.

Børnenes ideer inddrages og kan blive toneangivende for et tema eller projekt. Eks: Udviklede en Sørøveruge sig til en måned, da børnenes motivation, engagement, og aktiv deltagelse bl.a. kunne ses i deres lege, fordybelse og høres, når de bød ind med nye sjove ideer på børnemøder og i samtaler.

Vi tager på ture til eks biblioteket, i teatret, museer og til sang og musik. Eller gåture i nærmiljøet, til legepladser, til brandstationen mm, hvor vi snakker om det vi ser og oplever – huse, mennesker, skoler, butikker, andre institutioner, billeder, dyr, træer og blomster osv.

Vi sikrer et miljø hvor der grines og børnene møder ind om morgenen med glæde og forventninger til en sjov dag fyldt med leg og spas. Og går hjem om eftermiddagen fyldt op af indtryk og succeser.

Et miljø hvor barnet oplever tilhørsforhold til institutionen og bliver mødt med navns nævnelse af voksne, der ser barnet i øjnene og som kender alle børnene.

Børnenes ses og høres i hele institutionen: I interaktionerne mellem børn og voksne, hvor de forskellige udtryk mødes og deles, på udstillinger af børnekunst, fotos af børnene og i legezonerne rundt omkring i institutionen.

Evalueringskultur

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Evalueringskultur i Trylleskoven:

Trylleskoven kommer til at have fokus på at arbejde med en feedback kultur, som skal medvirke til at højne og tydeliggøre den pædagogiske faglighed, samt skabe rum for ny viden som er med til at udvikle og højne kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø.

Vi tilrettelægger møder hver uge, stuemøder, teammøder, samt pædagogisk udvalg og forskellige udviklingsgrupper.

Her drøfter og vender vi pædagogiske refleksioner, observationer eller problemstillinger, hvilke nye tiltag der skal sættes i gang og hvilken effekt det har og skal have. Vi tager bla afsæt i data som vi får fra TOPI og Sprogvurderinger/sprograppen og inddrager dem i vores pædagogiske arbejde.

Vi bruger forskellige midler til at synliggøre og dokumentere, hvordan vi arbejder i Trylleskoven. Her bruger vi Aula, som et dokumentationsforum, der viser den læring der finder sted over dagen. Dette er i form af billeder og tekst, som synliggør det pædagogiske fokus. Der dokumenteres også via plancher og pædagogiske modeller, som hænger synligt fremme i institutionen.

Vi bruger det pædagogiske redskab (læreplanstræet) til at dokumentere vores praksis.

Der er lavet et både for børnehaven og vuggestuen og disse hænger i vores alrum så alle kan se dem og forholde sig til dem.

Der bliver løbende lavet refleksionsblade som tager udgangspunkt i de 6 læreplanstemaer og omhandler de aktiviteter vi laver – både i vuggestuen og børnehaven.

Trylleskovens styrkede læreplan evalueres 1 gang om året af PU og pædagogisk leder.
Dette er rammesat i pædagogisk leders kalender.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Pædagogisk læreplan

© 2019

Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud